

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА РЕСТАВРАЦІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРАФІКА

Освітній рівень «Бакалавр»

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №6 від «12» січня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Загальні і фахові компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Графіка
Викладач (-і)	Прокопів Петро Микитович, доцент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, заслужений діяч мистецтв України
Контактний телефон викладача	(0342) 523135 0501002617
Е-mail викладача	petro.prokopiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	48 кредитів ЄКТС, 1440 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації https://odpmr.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d1%81%d0%b0%d0%bc%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальний курс «Графіка» – невід’ємна частина підготовки студентів освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» в освоєнні графічної грамоти і має значний освітньо-виховний вплив на формування художнього смаку і становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва, розвиток його творчих здібностей до художньої та педагогічної діяльності. «Графіка» як навчальна дисципліна має необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування їх творчих якостей і високої художньої культури.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Графіка» є навчити студента практично оволодіти графічними техніками авторського друку, виробити знання, навички й уміння, які сприятимуть самостійному виконанню завдань у графічних техніках, навчити користуватися зображальними і виражальними засобами графіки; власне, професійно підготувати фахівця з високим рівнем художньої майстерності щодо самостійного творчого вирішення завдань художньої і педагогічної діяльності. <u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни «Графіка» є послідовне становлення професійних знань, вмінь, виховання активних творчих якостей педагога-художника; оволодіння знаннями з теорії, технології та технік графіки, правильної роботи інструментами для гравірування, вмінням виконувати підготовчий етюд з натури для подальшого його опрацювання у власних творах, пошуку композиційних ескізів для завдання; формування і розвиток композиційно-творчого мислення, виявлення художнього образу, концентрацію ідей, синтез та організацію задуму у полі формату.	
4. Загальні і фахові компетентності	
1. Загальні компетентності: - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Здатність генерувати нові ідеї (креативність). - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 2. Фахові компетентності: - Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.	

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

5. Програмні результати навчання

- Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
- Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- Відображати морфологічні, стилеві та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого мистецтва, та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.
- Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
- Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	468
самостійна робота	960

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3,4,5,6,7,8	023 ОДПМР	2,3,4	вибірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.			
	лекції	Практ. заняття	сам. роб.	Вага оцінки (бали)

2 курс III семестр

Модуль I. Місце графіки як навчальної дисципліни в системі художньо-педагогічної підготовки фахівців образотворчого мистецтва.

Тема №1. Лекція. Мета та завдання курсу «Графіка». Місце графіки як навчальної дисципліни в системі художньо-педагогічної підготовки фахівців образотворчого мистецтва. Унікальна графіка та засоби графічної мови. Крапка, лінія, штрих, силует, тон, контраст, ритм, акцент тощо.	2		10	0
Тема №2. Декоративна композиція натюрморту з предметів побуту.		33	70	32
Тема №3. Композиція натюрморту з квітами і фруктами.	-	33	65	32
Тема №4. Графічна композиція пейзажу на основі натурних замальовок.		37	65	36
Підсумок Залік	Семестровий огляд залік			100

2 курс IV Семестр.

Модуль II. Графічні техніки плоского друку.				
Тема №5. Лекція. Графічні техніки плоского друку. Літографія, монотипія та її різновиди. Офсет. Історія розвитку літографії, монотипії, офсету. Зображальні і виражальні засоби технік плоского друку	2		10	0
Тема №6. Стилзація пейзажу за допомогою плями.		33	65	32
Тема №7. Тематичний натюрморт «Дари осені», «Різдво», «Великдень» тощо.		33	70	32
Тема №8. Творча робота в жанрі пейзажу.		37	65	36
Підсумок Екзамен	Семестровий огляд + екзамен			50+ 50
3 курс V Семестр.				
Модуль III. Графічні техніки високого друку				
Тема №9. Лекція. Графічні техніки високого друку. Ксилографія (обрізна і торцева), лінорит, гравюра на картоні, гравюра на сучасних матеріалах, цинкографія. Особливості техніки лінориту (чорно-біла, тональна, кольорова). Виразальні та зображальні засоби техніки лінориту. Матеріали та інструменти вказаних технік.	2		10	
Тема №10. Вправи для оволодіння студентами навиками гравірування на дереві, лінолеумі, картоні тощо. 1. Техніка гравірування чорних і білих штрихів. 2. Розтягнення тону. Фактурні вправи.		8	15	10
Тема №11. Графічна композиція натюрморту на основі постановки.		16	30	30
Тема №12. Композиція міського пейзажу у техніці кольорового лінориту.		16	30	30
Тема №13. Тематичний натюрморт «Спасівки», «Гуцульська кераміка», «Свят- вечір».		18	35	30
Підсумок Залік	Семестровий огляд залік			100
3 курс VI Семестр.				
Модуль IV. Обрізна та торцева гравюра				
Тема №14. Лекція. Особливості графічної техніки: обрізної та торцевої гравюри на дереві.Історія розвитку ксилографії. Техніко- технологічні процеси створення гравюри на дереві. Матеріали й інструменти. Аналіз графічних творів українських (М.Бойчук, В.Касіян, О.Кульчицька, С.Конончук, Г.Якутович) та зарубіжних (А.Дюрер, В.Фаворський, О.Кравченко та ін.) авторів. Майстри мистецтва гравюри.	2		10	
Тема №15. Прикладна графіка. Книжковий знак-екслібрис.		18	35	30
Тема №16.Композиція вітальної листівки «Різдво», «День святого Миколая», «День матері», «День незалежності», «Великдень» тощо за вибором студента і виконати технікою високого друку (дереворит, лінорит).		18	35	30
Тема №17. Творча композиція натюрморту на фоні пейзажу.		22	40	40
Підсумок Екзамен	Семестровий огляд + екзамен			50+ 50
4 курс VII Семестр				
Модуль V. Техніка ліногравюри				
Тема №18. Лекція. Техніка лінориту. Виразальні та зображальні засоби техніки лінориту	2		10	
Тема №19. Портрет однокурсника або близької людини.		40	80	45
Тема №20. Ескіз фігурної тематичної композиції на вільну тему за вибором студента.		48	90	55
Підсумок Екзамен	Семестровий огляд + екзамен			50+ 50

4 курс VIII Семестр																															
Модуль VI. Виразальні засоби техніки лінориту. Матеріали та інструменти																															
Тема №21. Лекція. Виразальні та зображальні засоби техніки лінориту.	2		20																												
Тема №22. Творча робота на довільну тему у вибраній студентом графічній техніці виконання		58	100	100																											
Підсумок Залік		Семестровий огляд залік		100																											
7. Система оцінювання курсу																															
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання результатів навчання проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, встановлення якості набутих компетентцій, формування рейтингу успішності, мотивації студентів до систематичної праці. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог. Контрольні заходи включають поточний контроль, проміжний контроль, підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться впродовж семестру та включає перевірку поетапної роботи над завданнями. Проміжний контроль проводиться наприкінці логічно завершеної практичної роботи у формі відкритих оглядів, на яких можуть бути присутні викладачі кафедри. Підсумковий контроль здійснюється наприкінці кожного семестру у формі кафедрального огляду, організованого студентами у формі експозиції. За результатами такого огляду виставляється залікова чи екзаменаційна оцінка. Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, визначається стобальною шкалою.																														
	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-studentiv-2010.pdf.																														
	Шкала оцінювання: національна та ECTS																														
	<table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>80 – 89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>70 – 79</td><td>C</td></tr><tr><td>60 – 69</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>50 – 59</td><td>E</td></tr><tr><td>26 – 49</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0-25</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>				Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																													
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																												
90 – 100	A	відмінно	зараховано																												
80 – 89	B	добре																													
70 – 79	C																														
60 – 69	D	задовільно																													
50 – 59	E																														
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																												
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																												

Практичні заняття	Практичні завдання поєднані із завданнями для самостійної роботи, які покликані спонукати до самостійних пошуків і вдосконалення, а також демонструють глибину занурення в тему і вміння наполегливо і методично працювати над твором. Завдання для самостійної роботи містяться в Методичних рекомендаціях до програми курсу зі спеціалізації «Іконопис». Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри. https://odpmr.pnu.edu.ua/ Оцінювання практичних і самостійних робіт визначається відповідною кількістю балів, що в сумі дають можливість отримати оцінку за стобальною шкалою. Виконані студентом додаткові самостійні роботи оцінюються в 5 балів і додаються до підсумкової оцінки.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація допуску до підсумкового контролю відбувається в наслідок представлення виконаних практичних робіт в матеріалі на семестрових переглядах.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються в індивідуальному порядку і не є виправданням невиконання роботи в матеріалі в повному обсязі. За пропущені практичні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу.

8. Рекомендована література

1. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут / П.А. Белецкий. – Л.:Искусство, 1985. – 238 с.
2. Белічко Ю. Георгій В'ячеславович Якутович / Ю.Белічко. – К.:Мистецтво, 1968. – 87 с.
3. Боголюбський Н.Я.Техніка офорта / Н.Я. Боголюбський, А.В. Чебикін. – К.:Вища школа, 1978. – 140 с.
4. Владич Л. Василь Касіян / Л.Владич. – К.:Мистецтво, 1977. – 247с.
5. В'юник А.О. Екслібриси українських художників / А.О.В'юник. - К.: Мистецтво, 1977. – 247 с.
6. В'юник А.О. Українська графіка ХІ – початку ХХ ст/ А.О.В'юник.– К.:Мистецтво, 1994. – 328 с.
7. Дорош А.Ю., Костюк С.П., Крушельницька Л.І. Іван Крушельницький. Графіка: Альбом каталог. – Львів, 2004. – 43 с.
8. Еренбург И.Г., Алпатов М.В. Графика Пикассо / И.Г.Еренбург, М.В. Алпатов. – М.:Искусство, 1968. – 186 с.
9. Жолтовський П.М. Малюнки Києво - Лаврської іконописної майстерні / П.М. Жолтовський. – К.:Наукова думка, 1982. – 287с.
10. Журов А.П.Гравюра на дереве / А.П. Журов, Е.М. Третьякова. – М.: Изобразительное Искусство, 1986. – 160 с.
11. Звонцов В.М.Офорт/ В.М. Звонцов, В.И. Шистко. - М.: Искусство, 1971. – 184 с.
12. Ковтун Е.Ф. Что такое эстамп/ Е.Ф. Ковтун. - Л.:Художник РСФСР, 1963. – 95 с.
13. Кункіна Р.З., Сергій Конончук. Графіка/ Р.З. Кункіна, Н.П.Францева. – К.:Мистецтво, 1988. – 104 с.
14. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття / О.Лагутенко.– К.:Грані-Т, 2006, - 240 с.
15. Логвин. Г.Н. З глибин. Гравюри українських стародруків ХVІ – ХVІІІст/ Г.Н. Логвин. – К.:Дніпро, 1990. – 707 с.
16. Минаев Е.Н. Екслибрис/ Е.Н. Минаев, С.П. Фортинский. – М.:Книга, 1970. – 239 с.
17. Очерки о истории и технике гравюры. – М.:Изобразительное искусство, 1987. – 688 с.
18. Степовик Д.В. Леонтій Тарасевич і українське мистецтво бароко/ Д.В. Степовик. –

К.:Наукова думка, 1986. – 235 с.

19. Степовик Д.В. Українська графіка XVI – XVIII століть/Д.В. Степовик. – К.:Наукова думка. 1982. – 331 с.

20. Суворов П.И. Искусство литографии/П.И. Суворов. – М.:Искусство, 1964. – 342 с.

21. Турченко Ю.Я. Український естамп/Ю.Я. Турченко. – К.:Наукова думка, 1964. – 235 с.

22. Турова В.В. Что такое гравюра/В.В. Турова В.В. – М.:Изобразительное искусство, 1986. – 160 с.

23. Хвостенко В.Є. Техніки авторського друку/В.Є. Хвостенко.- Харків:Колорит, 2004. – 82 с.

24. Шпак О. Д. Українська народна гравюра XVII-XIX століть / Оксана Дмитрівна Шпак. – Львів: Національна академія наук України. Інститут народознавства., 2006. – 224 с.

25. Ямщиков С.В. Новые открытия советских реставраторов. Японская гравюра / С.В. Ямщиков – М.: Советский художник, 1979. – 144 с.

26. Яців Р.М. Львівська графіка/Р.М. Яців. – К.:Наукова думка, 1992. – 119 с.

Викладач _____ доц. Прокопів П.М.